

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 8P/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5317201972
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lýdia Stehurová
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2017:5317201972.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Čadca sudkyňou Mgr. Lýdiou Stehurovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa V. K., G.. XX.XX.XXXX, K. E.. Č.. V. V. K., P. XXX/XX, I. C., dieťa rodičov: matky T. K., G.. XX.XX.XXXX, E. K. M. Č., E.. Č.. M. F.. XXXX/XA, Čadca a otca A. I., E. K. P. XX, C. G. M., E.. Č.. M. F.. XXXX/XA, Č., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, za účasti Okresnej prokuratúry Čadca o návrhu kolízneho opatrovníka na vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa a na pozbavenie rodičovských práv a povinností takto

rozhodol:

- I. Maloleté dieťa V. K., G.. XX.XX.XXXX, je osvojiteľné.
- II. Rodičov maloletého dieťaťa: matku T. K., G.. XX.XX.XXXX a otca A. I., G.. XX.XX.XXXX z b a v u j e rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu V. K., G.. XX.XX.XXXX.
- III. Maloletému dieťaťu V. K., G.. XX.XX.XXXX u s t a n o v u j e za poručníka Mesto Čadca, ktoré bude dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje, zastupovať ho a spravovať jeho majetok
- IV. Rozhodnutie poručníka o podstatnej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa p o d l i e h a schváleníu súdom.
- V. Poručník j e p o v i n n ý raz ročne do 31.12. toho ktorého roka podať súdu správu o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a dvakrát ročne do 30.06. a do 31.12. toho ktorého roka správu o zdravotnom stave maloletého dieťaťa a jeho vzdelávacích a iných osobných potrebách.
- VI. Žiadny z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, ustanovený v uvedenom konaní zároveň za kolízneho opatrovníka maloletému dieťaťu, podal dňa 01.03.2017 návrh na vyslovenie osvojiteľnosti maloletej V. K.Á., G.. XX.XX.XXXX a na pozbavenie rodičovských práv a povinností jej biologických rodičov. V návrhu uviedol, že rodičia maloletej, ktorí sa dňa 27.02.2017 dostavili na úrad, uviedli, že chcú dať slobodne súhlas na osvojenie maloletého dieťaťa. Matka uviedla, že má v priamej starostlivosti tri maloleté deti, pri starostlivosti o ne jej pomáha druh. Čaká narodenie ďalšieho dieťaťa, otec maloletej V., s ktorým býva v spoločnej domácnosti. O maloletú V. sa nemôžu starať, preto sa rozhodli dať písomný súhlas na osvojenie. Ku dňu podania návrhu je maloletá Daniela umiestnená v Detskom domove Bytča, pracovisko Horný Kelčov. V návrhu navrhovateľ pripojil kópiu rodného listu maloletého dieťaťa a vyhlásenie - súhlas na osvojenie dieťaťa oboch rodičov. Na pojednávaní uviedol, že tohto času je maloletá V. na hosťiteľskom pobyte, nemá závažnejšie zdravotné problémy, jej vývin je primeraný veku. Vo zvyšku

poukázal na správu Detského domova v Bytči, ktorú súdu zaslal elektronicky v priebehu konania. Vo vzťahu k tej časti predmetu konania, ktorým je zbavenie rodičovských práv a povinností rodičov M. V., navrhovateľ uviedol, že M. V. sa narodila v júli 2016, z počiatku sa rodičia o ňu starali, nebolo však u nich vhodné výchovné prostredie, súdom bol dokonca nariadený dohľad. Následne sami rodičia uznali, že nie sú u nich splnené podmienky pre zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletú V., vyjadrili súhlas s jej osvojením. Od vyjadrenia tohto súhlasu sa o dieťaťa žiadnym spôsobom nezaujímali. Dňa 20.07.2017 sa narodilo matke maloletej V. ďalšie dieťa, ktoré opustila už v nemocnici. Matka s úradom vôbec nespôlpracuje. V súčasnosti je navrhovateľovi známe, že je bezdomovkyňou. Navyše, rodičia maloletého dieťaťa si neplnia ani vyživovaciu povinnosť. Maloletá nemá žiadny majetok. V podaní zo dňa 20.06.2017 navrhovateľ oznámil, že nemá vedomosť o blízkej osobe alebo osobe z rodinného prostredia maloletej, ktorá by vykonávala funkciu poručníka, obrátil sa preto so žiadosťou na Mesto Čadca, ktoré s ustanovením za poručníka súhlasí. K svojmu podaniu zároveň pripojil jeho odpoveď zo dňa 16.06.2017, v ktorom vyjadril súhlas s ustanovením za poručníka pre maloletú V. K..

2. Rodičia maloletého dieťaťa, ktorým bol návrh doručený do vlastných rúk dňa 07.07.2017, sa k návrhu písomne nevyjadrili.

3. Súd v danom prípade vykonal dokazovanie oboznámením obsahu spisového materiálu, najmä kópiou rodného listu maloletého dieťaťa č. I. 3, vyhlásením - súhlasom na osvojenie dieťaťa č. I. 4 a 5, súhlasom Mesta Čadca č. I. 17, správou Detského domova Bytča zo dňa 01.08.2017 č. I. 29, pripojeným spisom 11P/2/2017, najmä rozsudkom č. k. 11P/2/2017 - 42 zo dňa 06.03.2017, ako aj vyjadrením účastníkov konania.

4. Z kópie rodného listu maloletej V. K., G.. XX.XX.XXXX na č. I. 3 mal súd zistené, že jej matkou je T. K., G.. XX.XX.XXXX Q. U. A. I., G.. XX.XX.XXXX.

5. Z vyhlásenia - súhlasu na osvojenie dieťaťa č. I. 4 mal súd zistené, že otec maloletej V. A. I., G.. XX.XX.XXXX vyhlásil, že slobodne súhlasí s osvojením maloletej V. K.U., vyhlásenie učinil dňa 27.02.2017. Z vyhlásenia - súhlasu na osvojenie dieťaťa č. I. 5 mal súd zistené, že matka maloletej V. T. K., G.. XX.XX.XXXX, rovnako dňa 27.02.2017 slobodne vyhlásila, že súhlasí s osvojením svojho maloletej V. K..

6. Zo správy Detského domova Bytča zo dňa 01.08.2017 č. I. 29 mal súd zistené, že maloletá V. K. K. na základe uznesenia Okresného súdu v Čadci č. k. 5Ppom/2/2016 - 7 zo dňa 12.10.2016 dočasne zverená neodkladným opatrením do starostlivosti príslušného detského domova. Na základe súhlasu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline, boli uskutočnené interakcie s M. A. ako žiadateľmi o náhradnú rodičovskú starostlivosť formou osvojenia. Vzťah M. V. k žiadateľom bol hodnotený ako kladný, maloletá prejavuje fyzickú náklonnosť, v ich prítomnosti je spokojná, vzťah medzi nimi sa javí ako pozitívne sa vyvíjajúci, pričom detský domov odporúča ďalšie krátkodobé pobyty v domácnosti žiadateľov, vyjadril potrebu participovať a podporovať vzájomný kontakt a tým pomôcť M. V. vyrastať v harmonickom prostredí, v ktorom budú uspokojované jej fyziologické i emocionálne potreby. Zo správy ďalej vyplýva, že psychomotorický vývin maloletej je bez výrazných oneskorení, v žiadnej z hodnotených oblastí neboli zistené náznaky oneskorenia vo vývine, je primeraný fyzickému veku dieťaťa. S dieťaťom sú absolvované všetky potrebné vyšetrenia a dodržiavané pokyny lekárov, maloletá absolvuje pravidelné kontroly v poradni u pediatra, v súčasnosti už zvláda chôdzu. Od umiestnenia v detskom domove neprekonal vážnejšie ochorenia, aj pediatrom je konštatovaná spokojnosť.

7. Z rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 11P/2/2017 - 42 zo dňa 06.03.2017 mal súd zistené, že nad maloletou V. K.U., G.. XX.XX.XXXX bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v detskom domove Bytča. Rodičia maloletého dieťaťa boli zaviazaní povinnosťou prispievať na jej výživu sumou zodpovedajúcou 30 % životného minima na jedno neplnoleté, nezaopatrené dieťa a to na účet zariadenia - detského domova Bytča. Rozsudok nadobudol dňa 30.03.2017 právoplatnosť.

8. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti rodičov maloletého dieťaťa, ktorým bolo predvolanie riadne doručené, lehota zachovaná, neospravedlnili svoju neprítomnosť. Súd preto vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti. Prítomní účastníci konania, navrhovateľ, navrhovaný poručník a prokurátor v záverečnom prednese žiadali návrhu v celom rozsahu vyhovieť, nakoľko ho považujú za súladný so záujmom maloletého dieťaťa.

9. Podľa § 135 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) konaniami vo veciach osvojenia sú konanie o a) osvojiteľnosti, b) osvojenie a c) zverení maloletého do predosvojiteľskej starostlivosti.

Podľa § 138 ods. 1 CMP účastníkmi konania o osvojiteľnosti sú navrhovateľ, dieťa a jeho rodičia.

Podľa § 138 ods. 4 CMP rodičia dieťaťa nie sú účastníkmi ani vtedy, ak dali súhlas na osvojenie dieťaťa vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

Podľa § 139 CMP súd v konaní môže vyslúchnuť toho, v koho starostlivosti sa dieťa nachádza, alebo štatutárny orgán zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, v ktorom je dieťa umiestnené. Súd v konaní o osvojiteľnosti skúma aj okolnosti na strane dieťaťa vylučujúce splnenie účelu osvojenia.

Podľa § 102 ods. 4 Zákona o rodine (ďalej len ZR) o splnení podmienok osvojiteľnosti maloletého dieťaťa uvedených v odseku 1 rozhoduje súd na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany alebo aj bez návrhu.

Podľa § 102 ods. 1 písm. d) ZR na osvojenie nie je potrebný súhlas rodičov osvojovaného maloletého dieťaťa ani súhlas maloletého rodiča maloletého dieťaťa, ak dajú súhlas na osvojenie vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom.

Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 142 CMP súd na návrh rozsudok o osvojiteľnosti zruší, ak dôjde k zmene pomerov. Návrh možno podať len do času, kým nie je dieťa odovzdané na základe rozhodnutia súdu do starostlivosti budúcich osvojiteľov.

Podľa § 38 ods. 4 ZR ak rodič zneužíva svoje rodičovské práva a povinnosti najmä týraním, zneužívaním, zanedbávaním maloletého dieťaťa alebo iným zlým zaobchádzaním s maloletým dieťaťom, alebo výkon rodičovských práv a povinností napriek predchádzajúcim upozorneniam závažným spôsobom zanedbáva, súd pozbaví rodiča výkonu rodičovských práv.

Podľa § 39 ods. 2 ZR ak rodičovské práva a povinnosti nemôže vykonávať ani jeden z rodičov alebo ak súd rozhodol podľa § 38 ods. 1 alebo 4 vo vzťahu k jedinému žijúcemu rodičovi, ustanoví vo svojom rozhodnutí maloletému dieťaťu poručníka.

Podľa § 39 ods. 4 ZR vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu o obmedzení alebo pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu nezaniká.

Podľa § 56 ods. 1 a 3 ZR ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. (3) Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

Podľa § 57 ods. 3 ZR ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

Podľa § 58 ods. 1 až 5 ZR v rozhodnutí o ustanovení poručníka súd uvedie konkrétny rozsah majetku, ktorý bude poručník spravovať, spôsob nakladania s ním a lehoty, v ktorých je poručník povinný predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa a správy o maloletom dieťati. Pri výkone správy majetku maloletého dieťaťa poručníkom sa použije osobitný predpis. 9)(2) Správa o nakladaní s majetkom maloletého dieťaťa obsahuje najmä informácie o výnosoch, investíciách, ako aj účel a výšku výdavkov a príjmov súvisiacich s týmto majetkom. Správa o maloletom dieťati obsahuje najmä informácie o jeho zdravotnom stave, jeho vzdelávaní a o osobitných potrebách. (3) Poručník

je povinný vykonávať svoju funkciu riadne a v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Za jej riadny výkon zodpovedá súd. Rozhodnutie poručníka týkajúce sa každej podstatnej veci maloletého dieťaťa vyžaduje schválenie súdu. (4) Súd sústavne sleduje spôsob výkonu funkcie poručníka a najmenej dvakrát do roka v súčinnosti s obcou a orgánom sociálnoprávnej ochrany výkon funkcie poručníka hodnotí. (5) Za porušenie povinností pri spravovaní majetku maloletého dieťaťa zodpovedá poručník podľa všeobecných predpisov o náhrade škody. (6) Po zániku poručníctva je poručník povinný predložiť súdu záverečný účet zo správy majetku maloletého dieťaťa najneskôr do dvoch mesiacov po zániku svojho poručníctva. (7) Medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká vyživovacia povinnosť.

Podľa § 25 ods. 2 zákona č. 305/2008 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele ak je dieťa umiestnené v zariadení, obec spolupracuje pri výkone funkcie poručníka dieťaťa s týmto zariadením.

10. V danom prípade bolo predmetom konania vyslovenie osvojiteľnosti maloletého V. V. K. a zbavenie rodičovských práv a povinností jej rodičov. V konaní o vyslovenie osvojiteľnosti maloletého dieťaťa v danom prípade rodičia maloletého dieťaťa neboli účastníkmi konania s poukazom na to, že udelili súhlas (vopred bez vzťahu k určitým osvojiteľom, ktorý nebol ku dňu rozhodovania odvolaný) s osvojením maloletého dieťaťa, v tejto časti preto súd dokazovanie ich výsluchom nevykonával. Vo vzťahu k predmetu konania, ktorým bolo zbavenie rodičovských práv a povinností, boli rodičia M. V. účastníkmi konania, k návrhu sa však písomne nevyjadrili, na pojednávanie sa nedostavili, boli nečinní. Súd v záujme hospodárnosti a efektívnosti konania v tejto časti vychádzal predovšetkým z vyjadrenia navrhovateľa a zariadenia, v ktorom je v súčasnosti dieťa umiestnené. Z ich vyjadrení, vychádzajúc súčasne z obsahu návrhu, je zrejmé, že rodičia M. V. sa o ňu v súčasnosti vôbec nezaujímajú, je tomu tak minimálne od okamihu udelenia ich súhlasu s jej osvojením. Od narodenia M. V. sa síce o dieťa zaujímali, avšak už vtedy bola konštatovaná nevhodnosť prostredia pre zabezpečenie starostlivosti o ňu, keď bol dokonca súdom nariadený nad jej výchovou dohľad. Maloletá V. v súčasnosti absolvuje hosťateľské pobyty v rodinách, ktoré sú žiadateľmi o náhradnú rodičovskú starostlivosť formou osvojenia. Nezaujem oboch rodičov o ďalšiu starostlivosť o maloletú znásobuje aj ich neúčasť na nariadenom pojednávaní. Z uvedeného možno dospieť k záveru, že rodičia maloletej neprejavujú o ňu dlhodobu, minimálne od udelenia súhlasu s osvojením, žiaden záujem, pričom je možné konštatovať, že zrejme by k žiadnej zmene nedošlo aj s poukazom na to, že matke maloletej sa narodilo ďalšie dieťa, ktoré opustila už v nemocnici, z čoho možno usúdiť jej nezodpovedný prístup ako matky. M. V. je umiestnená v súčasnosti v detskom domove, pričom jej rodičia sa s ňou nekontaktujú, nenavštevujú ju, dokonca si neplnia ani súdom určenú vyživovaciu povinnosť. Z uvedeného možno vyvodit', že rodičia maloletej závažným spôsobom zanedbávajú výkon rodičovských práv a povinností, a to absolútnym nezaujmom o dieťa, najmä o jeho výchovu, výživu, ako aj dlhodobým neplnením si rodičovských práv a povinností, keď si neplnia ani vyživovaciu povinnosť k dieťaťu.

11. Z vykonaného dokazovania súd nezistil žiadne okolnosti na strane dieťaťa, ktoré by vylučovali splnenie účelu osvojenia, aj jeho zdravotný stav a psychosomatický vývin je primeraný jeho veku. Súd je toho názoru, že M. V. spĺňa podmienky právnej voľnosti pre nezaujem zo strany jej biologických rodičov, túto skutočnosť potvrdzuje napokon aj vyslovenie ich súhlasu s osvojením. Z uvedených dôvodov návrhu v časti vyslovenia osvojiteľnosti vyhovel. V súvislosti s vyslovením osvojiteľnosti M. V. súd zároveň pozbavil rodičov dieťaťa ich rodičovských práv a povinností, pretože vykonaným dokazovaním považoval za preukázané, že závažným spôsobom výkon svojich rodičovských práv a povinností dlhodobu zanedbávajú. Súd poukazuje aj na rozhodnutie R21/1990 a R41/1976, keď za závažné zanedbávanie výkonu rodičovských práv sa považuje absolútny nezaujem o maloleté dieťa, najmä o jeho výchovu a výživu, dlhodobé neplnenie si rodičovských práv a povinností, neposkytnutie základných životných potrieb dieťaťu, opustenie dieťaťa a pod. Keďže rodičov dieťaťa pozbavil ich rodičovských práv a povinností, súčasne ustanovil maloletému dieťaťu poručníka. V danom prípade ide o konania spojené, s poukazom na to, že návrh navrhovateľa sa týkal pozbavenia rodičovských práv a povinností, hoc bez výslovného návrhu na ustanovenie poručníka, súd v danom prípade ex offo samostatné konanie o ustanovení poručníka nezačínal, nakoľko je toho názoru, že je spojené s konaním o pozbavení práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu. Keďže nebolo možné zistiť žiadnu blízku osobu, ktorá by vykonávala funkciu poručníka v záujme maloletej V., na návrh navrhovateľa ustanovil za poručníka Mesto Čadca, ktoré s touto funkciou súhlasilo. Práva a povinnosti poručníkovi vyplývajú priamo zo zákona - § 58 Zákona o rodine. Keďže v danom prípade bola nad M. V. nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom vydaným vo veci 11P/2/2017, poručník ustanovený v tomto konaní bude dohliadať na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu príslušným zariadením poskytuje, nebude starostlivosť o dieťa vykonávať

osobne. Vo zvyšku mu jeho povinnosti vyplývajúce priamo zo zákona však zostávajú zachované. V danom prípade z vykonaného dokazovania bolo zistené, že M.Á. V. nevlastní žiadny majetok, ktorý by bolo potrebné spravovať. S poukazom na uvedené súd vo výroku rozsah majetku, vrátane spôsobu nakladania s ním, v zmysle § 58 ods. 1 Zákona o rodine nevymedzoval.

12. Zároveň súd dáva záverom obom rodičom maloletého dieťaťa do pozornosti, že vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu pozbavením výkonu ich rodičovských práv a povinností nezaniká, sú povinní plniť ju naďalej. V danom prípade v zmysle rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 11P/2/2017 - 42 zo dňa 06.03.2017 na účet Detského domova v Bytči, v ktorom je maloletá Daniela umiestnená.

13. O trovách konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Civilný mimosporový poriadok v časti upravujúcej konania týkajúce sa starostlivosti súdu o maloleté dieťa inak neustanovuje.